

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ №23
ДЛЯ СЛЮСАРЯ-САНТЕХНИКА

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інструкція з охорони праці (далі - інструкція) розроблена згідно з вимогами Закону України "Про охорону праці" і встановлює правила виконання робіт і поведінки працівника на території підприємства, у виробничих приміщеннях та на робочому місці відповідно до державних, міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці.

1.2. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи підприємства.

1.3. Відповідно до статті 18 Закону України "Про охорону праці", працівник зобов'язаний "знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці, правила поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту, проходити у встановленому порядку попередні та періодичні медичні огляди".

1.4. Залежно від конкретних умов організації виробничого процесу, а також у зв'язку з допущеними аваріями і нещасними випадками, до інструкції можуть вноситися зміни і доповнення, які викладаються на окремому аркуші за підписом керівника відповідного структурного підрозділу.

1.5. Інструкція є обов'язковим для виконання нормативним документом для слюсарів-сантехників, зайнятих у будівельному виробництві.

1.6. До виконання робіт з сантехники допускаються особи, які пройшли навчання з безпечних методів і прийомів цих робіт і отримали відповідне посвідчення. До проходження навчання робітники до самостійної роботи не допускаються.

Періодична перевірка знань безпеки праці проводиться щорічно.

1.7. Слюсар-сантехник повинен проходити наступні інструктажі з охорони праці:

- а) вступний - при прийомі на роботу;
- б) первинний - на робочому місці;
- в) повторний - не рідше одного разу на 3 місяці;
- г) позаплановий - при порушенні вимог безпеки праці, що призвело чи могло призвести до аварії або нещасного випадку; при зміні технологічного процесу чи діючих нормативних актів про охорону праці; при перерві в роботі з основної професії більше 60 календарних днів;

д) цільовий - при виконанні разових робіт, безпосередньо не пов'язаних з обов'язками за фахом, ліквідації аварії, стихійного лиха, проведенні робіт, для яких оформляється наряд-допуск, дозвіл та інші документи.

1.8. Слюсар-сантехник повинен застосовувати наступні засоби індивідуального захисту:

- комбінезон бавовняний - термін носіння 12 міс.;
- рукавиці комбіновані - термін носіння 1 міс.;
- черевики шкіряні з твердим підноском - термін носіння 12 міс.

Постійно зайнятим тільки на зовнішніх роботах узимку додатково:

- куртка бавовняна на прокладці, що утеплює, - термін носіння 36 міс.;
- штани бавовняні на прокладці, що утеплює, - термін носіння 36 міс.;
- валянки - термін носіння 48 міс.

1.9. Для перенесення інструмента необхідно використовувати спеціальну сумку чи ящик.

1.10. Матеріали, заготовки і вироби слід укладати в штабелі. Забороняється захищувати проходи і проїзди.

1.11. Слюсар-сантехник не повинен допускати попадання масла на кисневі балони, торкатися до них забрудненими маслом руками, тому що навіть незначна частина масла в з'єднанні з киснем може призвести до вибуху.

1.12. При роботі з бензином, гасом і іншими легкозаймистими рідинами потрібно дотримуватися "Правил пожежної безпеки в Україні".

1.13. Необхідно стежити за тим, щоб підлога на робочому місці була рівною і неслизькою; усі люки, приямки, траншеї були закриті чи обгороджені.

1.14. Не слід виконувати розпорядження адміністрації, якщо вони суперечать правилам техніки безпеки і можуть призвести до нещасного випадку.

1.15. При пробиванні отворів і прорізів необхідно вжити заходів проти ураження осколками людей, які знаходяться по іншу сторону отворів, що пробиваються. Пробивати отвори з приставних драбин забороняється.

1.16. Доставлене до робочих місць санітарно-технічне устаткування слід розставляти акуратно, не допускаючи зосередження в одному місці, у проходах і на сходовій клітці. Забороняється залишати устаткування на балконах і лоджіях.

1.17. При встановленні ванни стежити за тим, щоб вона не притиснула пальці рук.

1.18. Дрібні деталі й інструменти слід подавати на висоту в закритих ящиках.

1.19. Палити дозволяється тільки в спеціально відведених для цього місцях.

1.20. Слюсару-сантехнику забороняється:

- стояти чи проходити під піднятим вантажем або поблизу нього;
- знаходитися і пересуватися в монтажній зоні і зоні підкранових колій;
- знаходитися і працювати в монтажній зоні в будинку по одній вертикалі, незалежно від кількості перекриттів (поверхів) над робочим місцем;
- знаходитися і працювати біля відкритих прорізів, біля отворів у перекриттях, на сходових маршах і площадках, балконах і лоджіях при відсутності огороження;
- виконувати перевірку збігу болтових отворів пальцями рук при зболчуванні фланців (слід застосовувати конусні оправлення);
- дивитися незахищеними очима на електрозварювання; місця, де ведеться електро-зварювання, повинні закриватися переносними щитами чи ширмами;
- палити, розводити вогонь, а також стояти без потреби поблизу газопроводів, газо-генераторів і інших пристроїв, з яких може виділятися газ;
- працювати поблизу необгороджених струмоведучих частин або частин механізмів, що рухаються;
- включати і зупиняти (крім аварійних випадків) машини і механізми, робота на яких йому не доручена;
- прибирати робоче місце і чистити спецодяг стисненим повітрям;
- прати і чистити робочий одяг бензином і іншими легкозаймистими рідинами.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Необхідно упорядкувати свій робочий одяг:

- заправити одяг так, щоб не було звисаючих кінців;
- одягти захисну каску.

2.2. Підготувати робоче місце до початку роботи, прибрати сторонні предмети, переконатися в справності інструмента і пристосувань і відповідності їх вимогам техніки безпеки.

Необхідно щоб:

- слюсарні молотки і кувалди мали рівну трохи випуклу поверхню бойка, були надійно насаджені на дерев'яні ручки і заклинені сталевими клинами;
- рукоятки були виготовлені з твердих і в'язких порід сухого дерева (бук, береза,

молодий дуб) і насаджені під прямим кутом стосовно осі бойка;

- весь інструмент, що має загострені кінці для рукоятки (напилки, викрутки тощо), був забезпечений дерев'яними ручками, стягнутими бандажними кільцями для запобігання розколювання. Рукоятки повинні мати довжину відповідно до розмірів інструмента, але не менше 150 мм;

- ударний інструмент не мав косих і збитих потилиць, тріщин, задирок. Необхідно, щоб їх бічні грані не мали гострих ребер. Довжина зубила повинна бути не менше 150 мм;

- робоча частина ручних інструментів не повинна бути прожарена;

- гайкові ключі, застосовувані для зборки і розбирання болтових з'єднань, повинні відповідати розмірам гайок і голівок болтів і бути без тріщин, вибоїн і задирок. Губки ключів повинні бути рівнобіжними. Забороняється робити подовження ключа, нарощуючи його контрключами, трубами тощо, забороняється застосовувати підкладку між зівом ключа і гранями гайок;

- розвідні ключі не повинні мати слабини в рухливих частинах граней гайок і кріпильних болтів;

- острогубці і плоскогубці не повинні мати надщерблених рукояток, губок, що повинні бути гострими і цільними.

2.3. Перед ремонтом діючого трубопроводу необхідно відключати ділянку, що ремонтується, для чого необхідно:

- закрити засувки по обидва боки цієї ділянки трубопроводу;

- вивісити на вентилях, що відключають ділянку, яка підлягає ремонту, плакати з написом: "Не включати - працюють люди!";

- переконатися у відсутності тиску в трубопроводі.

2.4. Електрифікований інструмент можна застосовувати лише з робочою напругою не вище 42 В і за умови його повної справності.

2.5. Робоче місце повинно мати достатнє освітлення. Напруга місцевого освітлення не повинна перевищувати 42 В, а в особливо небезпечних місцях - 12 В.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Працювати слід тільки справним інструментом.

3.2. При рубанні металу зубилами, клинами й іншими інструментами слід користуватися захисними окулярами з небиткими стеклами і спеціальними тримачами з рукояткою завдовжки не менше 0,7 м.

3.3. Полотнину ручної ножівки необхідно правильно натягати - вона не повинна згинатися під час роботи.

3.4. Між рядами труб, що складаються, повинні бути прокладені дерев'яні прокладки, а під крайніми трубами - клини. Забороняється притуляти труби до стін, трубопроводів, устаткування.

3.5. Нагрівальні прилади (радіатори, конвектори) у вигляді окремих секцій чи у зібраному вигляді дозволяється укладати в штабелі заввишки не більше 1 м.

3.6. Пневматичне випробування трубопроводу допускається здійснювати повітрям під безпосереднім керівництвом майстра.

3.7. Забороняється при гідравлічному випробуванні трубопроводу ремонтувати на ньому арматуру, виконувати будь-які роботи (крім обтягування фланців), ударяти по трубопроводу й арматурі, знаходитися поблизу заглушок випробовуваного трубопроводу.

Ліквідацію виявлених дефектів у трубопроводі слід виконувати тільки після зняття тиску.

3.8. Під час роботи з приставних драбин у місцях можливого руху транспорту і проходу людей необхідно охороняти місце роботи. У нижнього кінця драбини повинна бути виставлена людина для спостереження за тим, щоб драбину не зачіпали перехожі. Нижні кінці драбини повинні мати наконечники: гумові для кам'яних підлог і гострі металеві для дерев'яних підлог.

3.9. Усі без виключення постійні і тимчасові трубопроводи, устаткування й апарату-

туру слід приєднувати до діючої мережі тільки з дозволу керівника робіт.

3.10. Працювати одному без дозволу і присутності ІТП у колодязях, ямах, закритих каналах, тунелях забороняється. При цьому слід дотримуватися наступних вимог:

- опускатися в колодязь, канал (тунель, яму) тільки з дозволу майстра, переконавшись у відсутності газів;

- з появою газів у колодязі перед спуском в нього необхідно одягти шланговий протигаз, а так само рятувальний пояс з канатом, що страхує, кінець якого повинні тримати двоє робітників, що знаходяться нагорі;

- для освітлення колодязя користуватися акумуляторним ліхтарем чи переносною лампою напругою не більше 12 В у вибухо-безпечному виконанні. При знаходженні в закритих ємностях необхідно кожні 30 хвилин робити перерву в роботі з виходом на поверхню.

3.11. Під час роботи з таями необхідно перевірити їх справність - підняти вантаж на невелику висоту і переконатися в справності гальма.

3.12. Місце для кріплення талів повинен вказати майстер чи бригадир і не менше двох разів на зміну бригадир повинен перевіряти надійність закріплення канатів.

3.13. Спуск громіздких блоків, приладів необхідно здійснювати під керівництвом майстра. Забороняється залишати на ухилі устаткування, переміщуване по похилій площині.

3.14. Під час роботи забороняється:

- стояти і дозволяти знаходитися іншим під встановлюванням трубопроводів до їх остаточного закріплення;

- кріпити канати, підмости, настили й інші пристрої безпосередньо до змонтованого устаткування, трубопроводів, приладів;

- піднімати вручну по приставних драбинах, залишати в неробочий час монтажні матеріали на риштуваннях;

- палити чи застосовувати відкритий вогонь для освітлення під час роботи біля нафтобаків, цистерн, нафтопроводів;

- спускатися в баки без дозволу майстра і без спостереження рятувальників;

- приєднувати проводи до рубильників і розподільних щитів; для виконання цих робіт необхідно викликати чергового електрика.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Упорядкувати робоче місце, прибрати сміття і відходи; очистити від бруду і забрати у відведене місце інструмент і пристосування.

4.2. Перевірити, чи не залишилися усередині устаткування будь-які інструменти чи деталі.

4.3. Про всі замічені під час роботи недоліки повідомити майстру чи виконробу.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. У процесі провадження робіт слюсаря-сантехника виробничі аварії і нещасні випадки можуть виникнути при:

- зменшенні технологічних проходів, проїздів в результаті розміщення на них елементів устаткування, оснащення, інструмента;

- ушкодженні ізоляції електрокабелів, пробої ізоляції обмоток електричних машин. У цьому випадку необхідно швидко знеструмити механізм (електроустаткування) і про те, що трапилося, доповісти керівнику робіт;

- використанні небезпечних прийомів робіт, застосуванні в якості засобів підмашування випадкових предметів чи несправних засобів підмощування, застосуванні несправного інструмента;

- виконанні невластивих робіт, що не входять в обов'язки слюсаря-сантехніка і для виконання яких відсутні необхідні знання;

- незастосуванні засобів індивідуального захисту;
- використанні випадкових предметів в якості інструмента.

5.2. При виявленні під час роботи будь-яких порушень, що можуть призвести до аварії або становлять безпосередню небезпеку для життя працюючих, робітник повинен на місці вжити оперативних заходів з ліквідації джерела небезпеки.

5.3. При захворюванні чи травмуванні необхідно повідомити про це особисто чи через інших осіб майстра чи виконроба і звернутися в медпункт.

5.4. При нещасному випадку необхідно подати першу медичну допомогу потерпілому, при необхідності викликати "швидку медичну допомогу", зберегти до розслідування обстановку на робочому місці такою, якою вона була в момент події, якщо це не загрожує життю і здоров'ю оточуючих і не призведе до аварії.

5.5. Надання першої медичної допомоги.

5.5.1. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення - відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

За відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані необхідно негайно приступити до оживлення потерпілого і викликати "швидку медичну допомогу".

5.5.2. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому, на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимсь чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька крапель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.5.3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або роту) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку зі льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку. При підозрі перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався, з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.5.4. Надання першої допомоги при опіках кислотами і лугами.

При попаданні кислоти або лугу на шкіру ушкоджені ділянки необхідно ретельно промити цівкою води на протязі 15-20 хвилин, після цього пошкоджену кислоту поверхню обмити 5%-ним розчином питної соди, а обпечену лугом - 3%-ним розчином борної кислоти або розчином оцтової кислоти.

При попаданні на слизову оболонку очей кислоти або лугу необхідно очі ретельно промити цівкою води протягом 15-20 хвилин, після цього промити 2%-ним розчином питної соди, а при ураженні очей лугом - 2%-ним розчином борної кислоти.

При опіках порожнини рота лугом необхідно полоскати 3%-ним розчином оцтової

кислоти або 3%-ним розчином борної кислоти, при опіках кислотою - 5%-ним розчином питної соди.

При попаданні кислоти в дихальні шляхи необхідно дихати розпиленням за допомогою пульверизатора 10%-ним розчином питної соди, при попаданні лугу - розпиленням 3%-ним розчином оцтової кислоти.

5.5.5. Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3%-ним марганцевим розчином або 5%-ним розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.5.6. Перша допомога при кровотечі.

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вгору;
- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то, не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- при сильній кровотечі, яку неможна зупинити пов'язкою, застосовується здавлення кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.6. Виконувати вказівки керівника робіт по ліквідації аварійної ситуації.

Розробив:

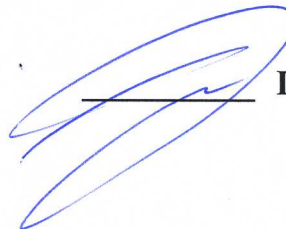
Провідний інженер з охорони праці

Фоміних Н.А.

Погодив:

Начальник ВБДР, ОП та НС

Герус Ю.М.